

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยสำหรับพนักงานองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ เป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นขั้นตอนหลัก ประกอบการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์ และการรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ มาประมวลสรุปผล สำหรับการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วยขั้นตอนของการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานขับรถโดยสาร และพนักงานเก็บเงินค่าโดยสาร ซึ่งเป็นพนักงานในหน่วยงานเดินรถ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) แบ่งเขตคามโครงสร้างขององค์กร รวม 10 เขต ได้แก่ เขตการเดินทางที่ 1,2,3,4,5,6,8,9,10 และเขต ปอ. (ปรับอากาศ) ไม่รวมพนักงานของรถร่วมบริการ ทั้ง 10 เขต มีจำนวนพนักงานขับรถโดยสาร และพนักงานเก็บค่าโดยสารทั้งสิ้น 17,580 คน โดยมีพนักงานขับรถโดยสาร จำนวน 8,573 คน และพนักงานเก็บค่าโดยสาร จำนวน 8,007 คน (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนพนักงานขับรถโดยสาร และพนักงานเก็บค่าโดยสารในแต่ละเขตการเดินทาง

กลุ่มประชากรเป้าหมาย	เขตการเดินทางที่										รวม
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	ปอ.	
พนักงานขับรถโดยสาร (พจร.)	680	848	660	695	865	814	715	602	785	1,909	8,573
พนักงานเก็บค่าโดยสาร (พทส.)	671	872	663	699	887	832	684	633	896	2,170	9,007
รวม	1,351	1,720	1,323	1,394	1,752	1,646	1,399	1,235	1,681	4,079	17,580

ที่มา : สำนักงานการเจ้าหน้าที่ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2539)

เขตการเดินรถทั้ง 10 เขต มีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลคังมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2 และแผนที่แสดงที่ตั้งเขตการเดินรถทั้ง 10 เขต

ตารางที่ 3.2 แสดงสถานที่ตั้งเขตการเดินรถ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ที่ทำการ	สถานที่ตั้ง
เขตการเดินรถที่ 1	249/11 ม.6 ถ.พหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
เขตการเดินรถที่ 2	8/185-191 หมู่บ้านอมรพันธ์นคร ซอย 8 ถ.สวนสยาม แขวงคันนายาว เขตบึงกุ่มกรุงเทพฯ 10230
เขตการเดินรถที่ 3	208 ถ.สายลวด ต.ปากน้ำ อ.เมือง สมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ
เขตการเดินรถที่ 4	148 ถ.สุนทรโกษา แขวงคลองเคเตเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
เขตการเดินรถที่ 5	66/19 ถ.พระรามที่ 2 แขวงสามค่า เขตบางขุนเทียน
เขตการเดินรถที่ 6	45/3-4 ถ.เลียบคลองบางแวก แขวงบางไผ่ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160
เขตการเดินรถที่ 8	ถ.รัตนวิเบศร์ ต.บางรักน้อย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
เขตการเดินรถที่ 9	1296/9-10 ถ.ประชาราษฎร์ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
เขตการเดินรถที่ 10	4980 ซอยลาดพร้าว 101 แขวงคลองจั่นเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
เขตการเดินรถ ปอ (ปรับอากาศ)	8/192-198 หมู่บ้านอมรพันธ์นครซอย 8 ถ.สวนสยาม แขวงคันนายาว เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230

ที่มา : สำนักงานการเจ้าหน้าที่ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

แผนที่แสดงที่ตั้ง เขตการเดินรถ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

1.2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 คน ตามการกำหนดของ Herbert Arkin and Raymond R. Colton ที่ขอบเขตความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความผิดพลาด ของความแม่นยำ ± 5 เปอร์เซ็นต์ (ดังตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจากจำนวนประชากรตามการกำหนดของ Herbert Arkin and Raymond R. Colton

ขนาดของประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1,000	244
2,000	261
3,000	278
4,000	299
5,000	303
10,000	313
20,000	318
50,000	321
100,000	321
>500,000	322

ที่มา : Herbert Arkin and Raymond R. Colton. Tables For Statisticians. (New York : Barnes & Nobles , Inc . , 1963) pp.151-152

การสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากทุกเขตการเดินรถ จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่างจากแต่ละเขตตามสัดส่วนของจำนวนพนักงานให้ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 318 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental Random Sampling) ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามจำนวนพนักงานขับรถโดยสาร และพนักงานเก็บค่าโดยสาร องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ในแต่ละเขตการเดินรถ

เขตการเดินรถที่	จำนวนพนักงานขับรถโดยสาร และพนักงานเก็บค่าโดยสาร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	1,351	25
2	1,720	31
3	2,323	24
4	1,394	25
5	1,752	32
6	1,646	30
8	1,399	25
9	1,235	22
10	1,681	30
ปอ.	4,079	74
รวม	17,580	318

ที่มา : สำนักงานการเจ้าหน้าที่ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) ประเภทและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งลักษณะแบบปลายเปิด (Open-ended) และปลายปิด (Close-ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นทั้งอย่างอิสระ และภายในกรอบที่กำหนด

- ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ได้กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพและรายได้ภรรยา หรือสามี ภูมิลำเนาเดิม ตำแหน่งหน้าที่ อายุงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายได้จากอาชีพเสริม ภาระการรับเลี้ยงดู ฐานะการเงินในปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และปัญหาการอยู่อาศัย ได้แก่ สถานะการครอบครองที่อยู่อาศัย รูปแบบและสภาพที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกรวมอาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอยู่อาศัย สภาพแวดล้อม การเดินทางมาทำงาน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านความต้องการที่อยู่อาศัย และความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับ ถิ่นฐานในอนาคต จุดประสงค์ในการหาที่อยู่แห่งใหม่ ปัจจัยในการเลือกที่อยู่อาศัย ความต้องการในสวัสดิการที่อยู่อาศัย รูปแบบ สถานที่ และลักษณะที่อยู่อาศัยสวัสดิการที่พนักงานต้องการ ตลอดจนความสามารถในการผ่อนชำระ ค่าที่อยู่อาศัย

โครงสร้างแบบสอบถาม

เนื้อหา	น้ำหนัก%	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. ข้อมูลทั่วไป	19	7	1-7
2. ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม	17	6	8-13
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และปัญหาด้านที่อยู่อาศัย	35	13	14-26
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่อยู่อาศัยและความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการที่อยู่อาศัย	30	11	27-37
รวม	100	37	1-37

2.2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่แสดงให้ทราบว่า เครื่องมือนั้น ๆ สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดหรือต้องการศึกษาได้ถูกต้องและครบถ้วนเพียงใด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ; 2531) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ใช้เกณฑ์การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเป็นการหาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระที่ต้องการศึกษา โดยใช้การสร้างคำถามที่ประกอบด้วยประเด็นหลัก ตัวแปรในแต่ละประเด็นดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความถูกต้อง โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทฤษฎี หรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

- การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัด (Reliability) ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัดคือ ความสามารถของการวัดที่จะให้ผลของการวัดที่เหมือนกัน หรือสอดคล้องกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ; 2531) นำค่าตามของตัวแปรต่าง ๆ มาทดสอบ (Pre-test) ก่อนจำนวน 20 ชุด โดยได้ทดสอบกับพนักงานองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ในเขตการเดินทางที่ 4 เขตคลองเตย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แล้วนำกลับมาปรับปรุง และ ลงรหัส (Code)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งด้วยตนเอง ทุกเขตการเดินทาง และรอเก็บแบบสอบถามรวม 10 เขต จำนวน 350 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้นำข้อมูล เอกสาร จากองค์กรอื่น ๆ เช่น รัฐวิสาหกิจอื่น หน่วยงานราชการ กรุงเทพมหานคร กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กรมตำรวจ และข้อมูลจากเอกชนที่ทำธุรกิจเดินทาง เป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับ รูปแบบ และการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ให้กับพนักงานขององค์กรนั้นๆ มาเป็นข้อมูล ประกอบในการเสนอแนะแนวทางในการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัย โดยใช้วิธีการพรรณนา (Explanation)

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม มาดำเนินการวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับคืนมา ตรวจสอบถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบ หากมีฉบับใดไม่สมบูรณ์ จะคัดออก

4.2.2 ดำเนินการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับคำถามแบบปลายเปิด

4.2.3 สำหรับแบบสอบถามแบบปลายปิด แปลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นตัวเลข เพื่อการประมวลผลทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC ดังนี้

- ค่าสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวนความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปร ในรูปของความสัมพันธ์ (Crosstab)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลและสรุปผลการศึกษา

4.4 นำเสนอ ผลการวิจัยในรูปของการบรรยาย ตาราง แผนภูมิ แผนที่ และรูปภาพ

5.) สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

แผนภูมิแสดงกระบวนการในการวิจัย

